

JANUAR 2021
ERHVERVSSTYRELSEN

ENTREPRENØRSKAB I UDDANNELSER

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

JANUAR 2021
ERHVERVSSTYRELSEN

ENTREPRENØRSKAB I UDDANNELSER

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR. A072630
DOKUMENTNR. 112.S
VERSION 1.0
UDGIVELSESDATO 15.01.2021
UDARBEJDET SLO
KONTROLLERET MW
GODKENDT LCPE

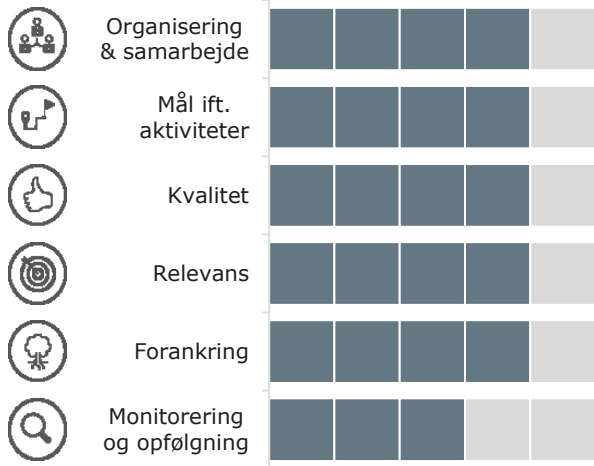
INDHOLD

1	Resumé: Entreprenørskab i uddannelser	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	8
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	8
5.2	Målopnåelse i forhold til output	9
6	Effektvurdering	10
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	10
6.2	Forventninger til effekter	12
6.3	Indsatsens effektmål	13
7	Anbefalinger og læring	14

1 Resumé: Entreprenørskab i uddannelser

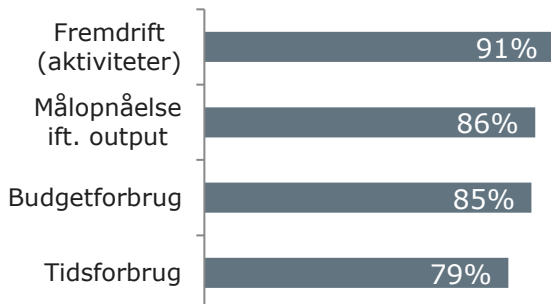
Projektets implementering

Gennemsnitlig score for implementering (skala: 0-5) **3,8**

Projektets konsortiegruppe samarbejder tæt og erfaringsudveksler løbende, dog fremhæver studenter-væksthusene et behov for øget kendskab til hinandens tilbud. Projektaktiviteterne fører til, at de studerende øger deres iværksætterkompetencer og starter virksomheder. De studerende oplever høj kvalitet på tværs af aktiviteterne, men de savner at blive sat i kontakt med andre virksomheder, der ligner deres egne og blive henvist til andre relevante tilbud. Projektholdet har tilpasset indhold og kommunikation til de studerendes præmisser, hvilket medfører, at de studerende oplever en høj relevans i projektaktiviteterne. Der følges op på projektaktiviteterne på de forskellige uddannelsesinstitutioner, men der kunne med fordel vidensdeles på tværs af projektparterne.

Målopnåelse

Note: Bemærk at budgettet senest er gjort op d. 29.02.2020, imens fremdrift på aktiviteter og målopnåelse ift. output er opgjort af projektleder d. 10.11.2020

Status på evalueringstidspunktet er, at 95% af de opstillede aktivitetsmål er opnået. Dertil er 86% af de opstillede outputmål opnået, i og med 6.031 studerende har deltaget, hvor 7.000 var målsætningen. I praksis har flere studerende dog deltaget. Dette skyldes usikkerhed omkring, hvornår de studerende har kunne registreres som deltagende, og det er projektholders vurdering, at projektet i praksis har haft mere end 7.000 studerende igennem aktiviteterne. Projektet følger planen for budget- og tidsforbrug. De resterende ressourcer vil blive anvendt til afslutning af igangværende undervisningsforløb og vejledning samt den administrative nedlukning af projektet.

Effektvurdering

	Målsætning projektperi- oden	Status per 31.08. 2020	Procentvis målopnå- else
C1: Antal deltagere der forbedrer deres iværksætterkompetencer umiddelbart efter deltagelsen	3.000	2686	90%
C2: Antal deltagere der har startet en ny virksomhed umiddelbart efter deltagelsen	350	366	+100%

2.686 deltagere har forbedret deres iværksætterkompetencer som følge af deres deltagelse, hvilket ligger en smule under de forventede 3.000. Dette skal dog ses i sammenhæng med udfordringer ift. indsamling af slutskeemaer. Dertil fremgår det af spørgeskemaundersøgelsen, at 71% oplever, at deres iværksætterkompetencer er blevet øget. I alt er 366 nye virksomheder blevet startet, hvilket overstiger måltallet på 350.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekst-boks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet
projektbeskrivelse

Vækstforum Midtjylland har i perioden 2011-2014 gennemført en samlet indsats for at styrke entreprenørskab i uddannelser, som dette projekt bygger videre på. *Entrepenørskab i Uddannelserne* har til formål at styrke de studerendes kompetencer inden for entreprenørskab. Gennem kompetenceopbygning og professionel sparring søger projektet at øge antallet af studerende, der forbedrer deres iværksætterkompetencer og at sikre, at flere innovative ideer og forskningsresultater udvikles til bæredygtige virksomheder med større overlevelsessandsynlighed og vækstpotentiale. Projektet ledes af Professionshøjskolen VIA University College og implementeres i samarbejde med Aarhus Universitet, Aarhus Maskinmesterskole samt Erhvervsakademierne (EA) Dania, MidtVest og Aarhus. Konkret udmøntes projektet gennem tre hovedaktiviteter:

- > **20 timers undervisningsforløb:** Projektet udvikler *ekstra-curriculære* undervisningsforløb á minimum 20 timers varighed vedr. opbygning af iværksætterkompetencer. Der er desuden opmærksomhed på at udvikle *co-curriculære* forløb, der kan tilpasses de forskellige uddannelser og få studentervæksthuse inddraget i den gængse undervisning.
- > **Etablering og videreudvikling af studentervæksthuse:** Studentervæksthuse er inkubationsmiljøer, der skal give flere studerende mulighed for at afprøve og kommercialisere en forretningsidé. I projektet udvikles de 14 eksisterende studentervæksthuse, og yderligere fire etableres.
- > **Kompetenceudviklingsforløb:** Kvaliteten af undervisning og vejledningen i WP1 og WP2 sikres gennem kompetenceudviklingsforløb for undervisere og medarbejdere hos uddannelsesinstitutionerne.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
>	Tilskudsmodtager: Professionshøjskolen VIA University College
>	Vækstforum: Region Midtjylland
>	Sagsbehandler: Sarah Nørgaard Andersen
>	Finansieringskilde: Socialfonden (ESF)
>	Indsatsområde: Iværksætteri (ESF-1)
>	Samlet budget: DKK 41,2 mio.
>	Bevillingsperiode: 28.06.2016 - 31.01.2021

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

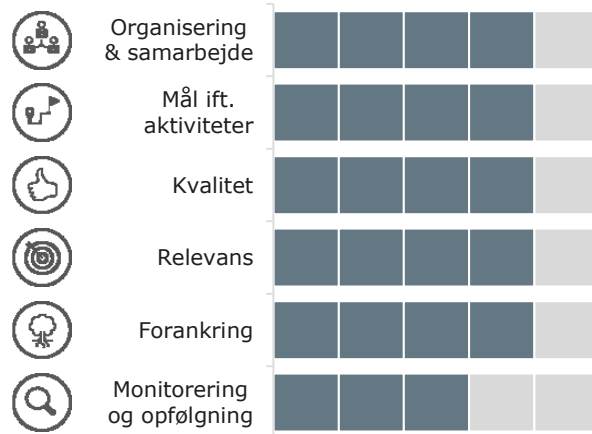
Hovedaktiviteter	➔	Output	➔	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> › Undervisningsforløb for studerende › Etablering og videreudvikling af studentervæksthuse › Kompetenceudviklingsforløb for undervisere og medarbejdere i studentervæksthuse 		<ul style="list-style-type: none"> › Kompetencer hos undervisere og medarbejdere i studentervæksthuse er styrket › Iværksætterkompetencer hos de studerende er styrket 		<ul style="list-style-type: none"> › Flere nye start-ups › Øget overlevelse blandt start-ups

3 Overordnet status

I projektets opstartsperiode brugte man længere tid end planlagt på at etablere samarbejde og løbe projektaktiviteterne i gang. Dette skyldtes blandt andet indledende udfordringer med at samarbejde på tværs af organisationer, og at det tog længere tid end forventet at udvikle undervisnings- og kompetenceforløb. COVID-19 har ligeledes været en barriere for projektet. Nedlukninger af samfundet af flere runder har haft indflydelse på projektets aktiviteter, i og med at fysisk undervisning og vejledning har måtte omlægges. Projektperioden er blevet forlænget til 31.01.2021 med uændret bevilling.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Projektets konsortiegruppe samarbejder tæt og erfaringsudveksler løbende, dog fremhæver

studentervæksthusene et behov for øget kendskab til hinandens tilbud.

Projektholdet består af en konsortiegruppe, som udgøres af repræsentanter fra de deltagende uddannelsesinstitutioner, som er ansvarlige for aktiviteterne i deres eget regi. Ved gruppemøder følges der konsekvent op på projektets fremdrift, og der sparres omkring eventuelle udfordringer. Udover at sidde i konsortiegruppen, er medlemmerne også en del af det operationelle arbejde i deres respektive organisationer. Vi vurderer, at dette er konstruktivt, i og med de har fingeren på pulsen ift. projektaktiviteterne og dermed har bragt disse erfaringer ind på gruppemøderne og erfaringsdelt på tværs. Både konsortiegruppen og de tilknyttede undervisere oplever, at der er god kommunikation med projektledelsen, og at de er blevet klædt på til at varetage deres respektive ansvarsområder. Det er desuden vores vurdering, at projektholdets aktive rolle har bidraget til at styrke netværket imellem de tilknyttede studentervæksthuse fx ved at arrangere årlige netværksdage, besøg hos hinanden mv. Studentervæksthusene oplever stor gavn af at sparre med hinanden på formel og uformel vis, men fremhæver ligeledes et uforløst potentiale ift. at kunne henvise til hinandens aktiviteter. Her kunne projektholdet med fordel have taget en mere faciliterende rolle og arbejdet med at orientere væksthuse omkring hvilke tilbud, de andre væksthuse har på hylderne.

Sammenhæng
ml. aktiviteter og
mål

Undervisningsforløbene og aktiviteterne i studentervæksthusene fører til, at de studerende øger deres iværksætterkompetencer og starter virksomheder.

Det er vores vurdering, at der i projektets ses en god sammenhæng imellem aktiviteter og mål. Aktiviteterne fører til oprettelse af virksomheder, endda flere end forventet. Dog er det værd at bemærke, at 47% af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen peger på, at de også ville have startet deres virksomhed, hvis de ikke havde deltaget. Ikke desto mindre udtrykker en tredjedel af respondenterne, at det ikke er sandsynligt, at de havde startet virksomhed uden at have deltaget. De deltagende studerende oplever, at deres iværksætterkompetencer er blevet styrket, hvilket både fremgår i interviews og spørgeskemaundersøgelser. Dette giver sig særligt til udtryk i de studerendes evne til at reflektere over deres virksomheders udfordringer og begrænsninger, hvilket de har oplevet stor værdi i at kunne sparre omkring i studentervæksthusene. Dertil er det væsentligt, at 41% af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen vurderer, at chancen for, at deres virksomhed overlever, er blevet forbedret i betragtelig grad. Vi vurderer, at dette styrker effektkædens sammenhæng, og at denne andel er høj set i betragtning af virksomhedernes størrelse og alder. Der er ikke indsamlet data på den konkrete overlevelseshastighed i de studerendes virksomheder.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

De studerende oplever høj kvalitet på tværs af projektets aktiviteter, men de savner at blive sat i kontakt med andre virksomheder, der ligner deres egne og blive henvist til andre relevante tilbud.

De studerende vurderer, at kvaliteten i undervisningen på uddannelsesinstitutioner og aktiviteterne i studentervæksthusene er af høj kvalitet. De fremhæver i vores interviews, at deres deltagelse i projektaktiviteterne har ledt til både personlig og faglig udvikling. Den personlige udvikling er for de studerende central, i og med deres deltagelse har givet dem større viden om, hvad det indebærer at være iværksætter og dermed større selvtillid og tro på, at de er i stand til at blive iværksættere selv. Dette underbygges af spørgeskemaundersøgelsen, hvor 47% svarer, at deres tro på, de kan blive en succesfuld iværksætter er blevet øget. De studerende vurderer ligeledes det faglige udbytte til at være højt, og særligt de studerende, der kom med en konkret idé til en virksomhed, har oplevet at blive opkvalificeret ift. at udvikle deres start-ups, og at de har fået større kompetencer til at udleve deres iværksætterdrømme. De studerende anser studentervæksthusene som essentielle for deres udvikling, da de her er kommet i kontakt med andre iværksættere, som de kan sparre med på daglig basis. Dog peger nogle studerende på, at de savner at møde virksomheder, der ligner deres egne, da dette ville gøre det endnu mere relevant at kunne sparre om konkrete problemstillinger inden for et specifikt område. Derudover fremhæver nogle studerende, at de ikke er blevet peget i retning af andre relevante netværk eller tilbud, som de kunne benytte sig af efter deres deltagelse. Dette vil blive uddybet under Læringspunkt 1.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Projektholdet har tilpasset indhold og kommunikation til de studerendes præmisser, hvilket medfører, at de studerende oplever en høj relevans i projektaktiviteterne. De studerende oplever, at både undervisningen og studentervæksthusene imødekommer deres behov for faglig opkvalificering og sparring. De fremhæver, at deres iværksætteridéer, kompetencer og forretninger bliver udviklet, og at de kan applicere deres læringer i praksis i deres virksomheder. I projektets start havde man udfordringer med rekruttering af de studerende. Det er vores vurdering, at projektholdet har arbejdet konstruktivt for at imødekomme denne udfordring, blandt andet ved at samarbejde med studentervæksthusene om kommunikation og oplysning omkring projektets tilbud til de studerende. Særligt har man fokuseret på at tilpasse kommunikationen, således den taler ind i de studerendes specifikke kontekst på de forskellige uddannelsesinstitutioner. Dette betyder fx, at man for lærerstuderende har kommunikeret, hvordan deltagelse i forløbet kan lede til at skabe en større værdi for elever med en innovativ løsning. Dermed har man ikke benyttet sig af typisk kommunikation omkring entreprenørskab, som fx at italesætte potentialet for vækst. Derudover har projektholdet arbejdet med at kommunikere, hvordan de studerende kan opnå nye iværksætterkompetencer, der ikke blot kan bruges i start-ups men også skabe værdi hos eksisterende virksomheder. Dette vil blive uddybet under Læringspunkt 2. Vi vurderer, på baggrund af interviews med de studerende og erfaringer fra lignende projekter, at dette er et konstruktivt greb, og at det er positivt, at projektholdet formår at møde de studerende på deres egne præmisser, da dette skaber en højere grad af relevans. Et konkret eksempel på dette, er en deltagende fysioterapistuderende, som har oplevet, at undervisere har formået at oversætte det entreprenante mindset til hendes virkelighed, hvilket hun ikke før har oplevet.

Forankring af
output

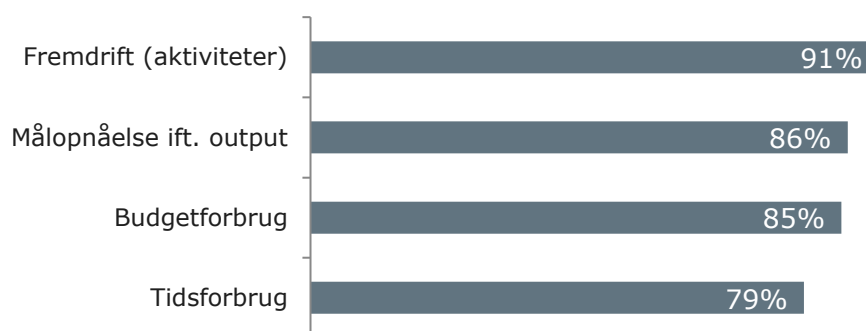
Både de studerende, studentervæksthusene og undervisningsinstitutionerne vurderer, at outputtet af projektet vil skabe varig værdi. Overordnet betragtet er det vores vurdering, at projektet er velforankret på tværs af de forskellige aktører i projektet. De studerende oplever i høj grad, at deres deltagelse vil komme til at have en varig betydning for dem, både på det personlige og det faglige plan. De studerende oplever at have stærkere kompetencer og et bredere iværksætternetværk, som kan understøtte deres videre udvikling. Dog har de studerende et ønske om at møde endnu flere iværksættere og sparre med studerende fra andre uddannelsesinstitutioner. Dette vil blive uddybet under Læringspunkt 3. Underviserne og studentervæksthuskonsulenterne italesætter, at de forventer at opretholde lignende forløb i fremtiden, og at de ligeledes har haft stort gavn af at sparre med hinanden og opbygge et stærkt fagligt netværk i regionen. Dog er der ikke fastlagt formelle strukturer for at opretholde disse samarbejder. Uddannelsesinstitutionerne, der sidder i konsortiegruppen, udtrykker, at de har stor glæde af samarbejdet, og de ligeså har et stærkt netværk, som ikke kun beror på dette projekt. Parterne understreger, at de fremover kommer til at fastholde undervisningskoncepterne fra dette projekt, da de ser stor værdi i disse. Flere italesætter desuden, at det vil være mindre ressourcetungt at drive undervisningskoncepterne videre, nu hvor de er udviklet og kvalitetssikret. Derudover er iværksætteri et strategisk fokus for flere af organisationerne, hvorfor der er et frugtbart miljø for den type af aktiviteter.

Monitorering og
opfølgning

Der følges op på projektaktiviteterne på de forskellige uddannelsesinstitutioner, men der kunne med fordel vidensdeles mere på tværs af projektparterne. Der uddeles slutskemaer på de forskellige uddannelsesinstitutioner, men der har undervejs været udfordringer med at få disse indsamlet systematisk. Dette skyldes blandt andet, at nogle studerende er faldet fra eller ikke har deltaget i den sidste undervisningsgang og dermed ikke har fået slutskemaet udleveret. Dertil har der i løbet af projektperioden været forvirring omkring, hvornår disse slutskemaer kunne uddeles. Dette har ligeledes haft betydning for målopnåelsen, i og med ikke alle studerende er blevet talt med. Underviserne har løbende fulgt op på kvaliteten af aktiviteterne og justeret ind derefter, f.eks. savnede studerende på den ene uddannelsesinstitution at få forståelse for, hvordan iværksætterlivet ser ud i praksis. Derfor har man efterfølgende sørget for at få tidligere deltagere ind og forklare om deres liv og deres forretninger, således de studerende har fået nogle rollemodeller at spejle sig i. Dog vurderer vi, at der fortsat er et uforløst potentiale ift. vidensdeling på tværs af uddannelsesinstitutionerne, idet opfølgningen kun udføres inden for den enkelte institution.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 95 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status per 10.11.2020	Målopnåelse i procent
A1: Antal udvælgelsesrunder, hvor der indsamles inspiration til undervisningsforløb	3	4	+100%
A2: Antal studerende, der indgår i iværksætterforløb i studentervæksthusene	1700	1547	91%
A3: Antal undervisere/medarbejdere, der deltager i kompetenceudvikling	200	202	+100%

Som det fremgår af ovenstående tabel, har man indsamlet inspiration fra fire andre undervisningsforløb som grundlag for udvikling af projektets undervisningsforløb. Dertil har 202 undervisere/medarbejdere deltaget i kompetenceudvikling, således de blev i stand til at udføre disse undervisningsforløb. Antallet af studerende, der har indgået i studentervæksthusene, er lavere end forventet med en målopnåelse på 91%. Dette skyldes blandt andet, at man ikke har kunne gennemføre lige så mange forløb som forventet i 2020 grundet COVID-19. Derudover var der fra den første del af projektet et efterslæb, da man på daværende tidspunkt havde udfordringer med at rekruttere studerende til disse forløb. Som beskrevet, har man efterfølgende ændret kommunikationen omkring projektet, hvilket har fremmet rekrutteringen. Dermed er det ikke vores vurdering, at dette er et udtryk for manglende interesse for sådanne forløb.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total budget	Forbrug pr. 29.02.2020	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	41,2	35,1	85%
Tidsforbrug (måneder) ⁽¹⁾	53	42	79%

Note: Bemærk at budgettet senest er gjort op d. 29.02.2020.

Projektets forbrug af bevillingen følger det tidsmæssige forbrug. Projektholdet forventer i praksis af afslutte projektet primo januar 2021. De resterende ressourcer vil blive anvendt til afslutning af igangværende undervisningsforløb og vejledning samt den administrative nedlukning af projektet.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 86 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning projektperioden	Status per 10.11.2020	Procentvis målopnåelse
B1: Antal deltagere	7000	6031	86%

Som det fremgår ovenfor, har 6031 studerende deltaget i projektets aktiviteter, hvor 7000 var målsætningen. I praksis har flere studerende dog deltaget, da flere studerende har deltaget i flere kurser, men kun kan registreres som unikke deltagere en enkelt gang.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentiale.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen har vi udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen (via e-mail-liste fra projektholder). Besvarelserne af spørgeskemaet giver et indblik i de forventede effekter blandt deltagerne, og er udformet, så det på bedst mulig vis adresserer de indmeldte målsætninger om output og effekter fra ansøgningsfasen.

Spørgeskemaet er sendt ud til 508 deltagere, som har oprettet virksomhed efter deres deltagelse i projektaktiviteterne. Det er vigtigt at bemærke, at nogle studerende har oprettet virksomheder sammen, hvorfor flere fra samme virksomhed har modtaget spørgeskemaet. Dog ser vi ikke i besvarelserne, at flere fra samme virksomhed har besvaret spørgeskemaet. I respondentlisten findes i alt 394 unikke virksomheder, hvilket er udgangspunktet for de senere estimater for effekt.

Ud af den totale population på 508 deltagere, har 23 respondenter besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 5%. Ud af de 23 respondenter har 14 besvaret spørgsmålene om effekt. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potenti- ale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagernes *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Indledningsvis er det værd af bemærke, at 68% af respondenterne fortsat er studerende. Ingen af respondenterne har forladt uddannelsen før tid, og dermed har 32% afsluttet deres studie. Det betyder, at kun en tredjedel reelt har haft mulighed for at arbejde udelukkende med deres virksomhed.

55% af respondenterne oplever overordnet set, at de i høj eller meget høj grad har fået et udbytte af deres deltagelse. Dertil oplever 33% at de i nogen grad har fået udbyttet, oplever blot 12% at de i mindre grad eller slet ikke har fået udbytte.

For at opnå bedre indblik i det udbytte, deltagerne har opnået, har vi bedt respondenterne angive, hvilke af følgende udbytter, de har opnået. Bemærk at ikke alle respondenter har deltaget i undervisningsforløb ligesom ikke alle respondenter har været tilknyttet et studentervæksthuss.

Figur 6 Deltagernes forudsætninger for vækst og øvrigt udbytte

Har du opnået nogle af følgende resultater ved at deltage i Entreprenørskab i uddannelser? (n=23)	Andel af respondenter
Jeg oprettede min virksomhed tidligere, end jeg eller ville have været i stand til	35%
Min virksomheds overlevelseschancer er forbedret i betragtelig grad	41%
Jeg har fået hjælp til at finde partnere/medejere, som besidder de kompetencer, som jeg manglede	18%
Jeg har opnået større afklaring omkring mine egne/min virksomheds/mit produkts begrænsninger og udfordringer	59%
Forudsætningerne for at overkomme mine egne/min virksomheds/mit produkts udfordringer er blevet øget	41%
Mine iværksætterkompetencer er blevet øget	71%
Min lyst til iværksætteri er blevet øget	53%
Mine vækstambitioner er blevet øget	24%
Min tro på, at jeg kan blive en succesfuld iværksætter er blevet øget	47%
Ingen af ovenstående	6%

Som det fremgår af ovenstående, oplever en stor andel af de studerende, at de har opnået større afklaring omkring deres egne og deres virksomheds begrænsninger og udfordringer (59%). Dertil oplever 41% af respondenterne, at deres deltagelse har forbedret forudsætningerne for at overkomme disse udfordringer. 35% mener, at de har oprettet deres virksomhed tidligere, end de ellers havde været i stand til.

71% af de studerende oplever, at deres iværksætterkompetencer er blevet øget, og 53% at deres lyst til iværksætteri er blevet øget. Dertil har 47% af respondenterne fået en større tro på, at de kan blive succesfulde iværksættere. Vi vurderer, at disse indikatorer er centrale forudsætninger for projektets effekt, og at det derfor er positivt, at svarprocenten på disse ligger højt.

Ligeledes oplever 41% at chancen for at deres virksomhed overlever er blevet markant forbedret, hvilket vi vurderer er relativt højt, taget virksomhedernes størrelse og alder i betragtning.

En mindre andel af de studerende (24%) oplever, at deres vækstambitioner er blevet forøget, samt at de har fået hjælp til at finde relevante samarbejdspartnere med de kompetencer, som der manglede (18%). Dette kan dog skyldes, at de i stedet har opnået de nødvendige kompetencer selv som følge af deres deltagelse.

6.2 Forventninger til effekter

Fortsat beskæftigelse i virksomheden

Endelig har vi bedt respondenterne angive, hvorvidt der på evalueringstidspunktet fortsat er aktivitet i den virksomhed, som de oprettede i forbindelse med Entreprenørskab i uddannelser, og i hvor høj grad de mener, at det er sandsynligt, at de fortsat vil være beskæftiget i virksomheden to år efter, at vedkommende stopper/stoppede i Entreprenørskab i uddannelse.

Figur 7 Virksomhedsaktivitet

Er der fortsat aktivitet i den virksomhed, som du oprettede i forbindelse med Entreprenørskab i uddannelser? (n=18)	Andel af respondenter
Ja, jeg er beskæftiget i den virksomhed på fuld tid (4-5 dage om ugen)	22%
Ja, jeg er beskæftiget i den virksomhed på deltid (1-3 dage om ugen)	28%
Ja, men der er begrænset aktivitet (mindre end 8 timer om ugen)	28%
Nej, virksomheden er inaktiv / lukket	22%

Som det fremgår ovenfor er 50% af respondenterne, der har oprettet en virksomhed i forbindelse med forløbet, beskæftiget fuldtid (28%) eller deltid (22%) i deres virksomhed. Derudover arbejder 28% i et mindre omfang i deres virksomheder.

Som det fremgår nedenfor, mener over halvdelen (64%), at det er sandsynligt, at de to år efter deres deltagelse vil være beskæftiget minimum tre dage om ugen i deres virksomhed. 18% mener, at det kan gå begge veje, imens 18 % mener, at det er mindre eller slet ikke sandsynligt.

Figur 8 Sandsynlighed for fortsat beskæftigelse to år efter projektdeltagelse

I hvor høj grad vil du mene, at det er sandsynligt, at du vil være beskæftiget i din virksomhed to år efter du stopper/stoppede i Entreprenørskab i uddannelse? (n=17)	Andel af respondenter
Meget sandsynligt	35%
Sandsynligt	29%
Det kan gå begge veje	18%
Ikke så sandsynligt	6%
Slet ikke sandsynligt	12%

Forventning til effekter

Figur 9 Deltagernes gennemsnitlige effektforventninger (n=14)

Deltagernes gennemsnitlige forventninger til effekter af indsatsen	Gennemsnitlig forventet stigning DKK
Stigning i årlig omsætning (mio. kr.)	3,4
Antal nyansatte	3,7

71% af virksomhederne har positive forventninger til, at deres deltagelse vil føre til en stigning i både årlig omsætning og antal nyansatte. Som det fremgår af ovenstående tabel, forventer respondenterne, at deres deltagelse vil lede til en gennemsnitlig stigning i den årlige omsætning på 3,4 mio. kr. og 3,7 nye ansatte. Dette skal ses i relation til, at deres virksomheder er helt nyopstartede og små ift. antal af medarbejdere. Dermed er forventningerne til stigning i omsætning og nye ansatte relativt høje, og det er vores vurdering, at det bliver udfordrende for virksomhederne at realisere de høje forventninger. Det ligger dog uden for denne evaluering rammer at undersøge dette yderligere.

Samlede effekter

6.3 Indsatsens effektmål

På evalueringstidspunktet er 97 % af de opstillede effektmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 10 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning projektperioden	Status per 10.11.2020	Procentvis målopnåelse
C1: Antal deltagere der forbedrer deres iværksætterkompetencer umiddelbart efter deltagelsen	3.000	2686	90%
C2: Antal deltagere der har startet en ny virksomhed umiddelbart efter deltagelsen	350	366	+100%

Som det fremgår af ovenstående tabel, har 2686 deltagere forbedret deres iværksætterkompetencer som følge af deres deltagelse. Dette skal dog ses i sammenhæng med de tidligere nævnte udfordringer og tvivl om indsamling af slutskemaer.

I alt 366 deltagere havde startet ny virksomhed umiddelbart efter deres deltagelse ved seneste projektledelsens opgørelse d. 11.10.2020. Ved udsendelsen af spørgeskemaundersøgelsen ultimo november 2020, var der dog 394 unikke virksomheder registrerede. Dermed ligger målopnåelsen reelt højere end tabellen illustrerer.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger¹ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Udstyr de nye iværksættere med et klart overblik over, hvor de kan søge hjælp til deres videre udviklingsrejse. Projektet har formålet at udvikle forløb, der er af stor værdi for de studerende, og som fører til, at de starter nye virksomheder. Dog peger de studerende på, at de har behov for yderligere støtte til at fortsætte deres udviklingsrejse. Flere studerende giver udtryk for, at de gik i stå efter deres forløb, fordi de ikke vidste, hvor de skulle gå hen for at få yderligere hjælp. Studentervæksthusene har været et godt sted at henvende sig, også efter de afsluttede forløb, og her har de studerende sparret med andre iværksættere og hos husets rådgivere. Men de studerende italesætter, at de ikke har et overblik over hvilke andre tilbud, der findes ift. at få hjælp som ny iværksætter. Overgangen til at være fuldtidsiværksætter er kompliceret, og det er derfor vores vurdering, at det vil være centralt i lignende indsatser at sikre, at nye iværksættere har en klar forståelse for, hvilke andre aktører der findes inden for erhvervsfremmesystemet, og hvilke typer af støtte de kan få udover den støtte de får i studentervæksthusene.

Læringspunkt 2

Fokus for kommunikation til målgruppen bør tage udgangspunkt i netop deres præmisser. Projektholdet har formålet at kommunikere omkring projektets tilbud i en tone og kontekst, som gav mening for de studerende. I begyndelsen var der udfordringer med at rekruttere studerende, hvorfor man ændrede kommunikationsstrategi. Fra at fokusere på klassiske entreprenørskabstematikker, såsom vækst og innovation, tog man udgangspunkt i de forskellige uddannelsesretninger. Kommunikationen blev justeret på hver enkelt uddannelsesinstitution ved at bruge, hvad projektholdet selv kalder, en antropologisk tilgang. Ved at overveje, hvad der er meningsfuldt og værdiskabende for de studerende, er det lykket at kommunikere til dem ud fra deres egne præmisser, og give eksempler på iværksætteri inden for netop deres fagområde. Udover at tage udgangspunkt i de studerende selv, har det været gavnligt at eksplicite, hvordan entreprenørskab ikke kun drejer sig om at skabe nye virksomheder, da det kan virke afskrækkende. I stedet er der blevet lagt vægt på, hvordan det også er en personlig kompetenceudvikling, som kan anvendes i allerede eksisterende virksomheder, da man vil blive i stand til at drive innovationsprocesser og udvikling. Dermed har man både formidlet omkring entreprenørskab og intraprenørskab. Det er vores vurdering, at dette er konstruktivt, og at man i fremtidige lignende indsatser bør gennemtænke, hvordan ens kommunikationsstrategi kan tage udgangspunkt i den relevante målgruppes værdier og forståelser af iværksætteri.

¹ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

Læringspunkt 3

Opstil mål for tværfaglige aktiviteter, således studerende med forskellige baggrund føres sammen og kan sparre på tværs af uddannelsesretninger. Noget af det, som de studerende har fundet mest værdifuldt, har været at sparre med hinanden omkring interesseområder og udfordringer. Dette har de gjort på undervisningsforløbene såvel som i studentervæksthusene. Dog peger både undervisere og studerende på, at der er et uforløst potentiale i at sammensætte de studerende på tværs af uddannelser. De studerende giver udtryk for, at de gerne ville sparre med studerende fra andre uddannelsesretninger og -institutioner, da dette fremmer nye idéer og vinkler på problemstillinger. Derudover peger flere studerende på, at de gerne vil møde andre iværksættere, end dem de kender fra deres studentervæksthus. Derfor er det vores anbefaling, at dette aspekt tænkes ind i projekter på prioritetsaksen for iværksætteri fremover. Dette kunne udmønte sig på flere måder. Det tværfaglige samarbejde kunne ske på selve undervisningsforløbene ved at have studerende fra flere forskellige uddannelsesretninger- og institutioner på samme forløb. Dette ville kræve en fælles kommunikationsindsats på tværs af uddannelsesinstitutioner samt et tættere samarbejde omkring udførelsen af undervisningsforløbene. Man kunne også arbejde med at føre de nye iværksættere sammen efter forløbene, fx via tværinstitutionelle netværksarrangementer. Uddannelsesinstitutionerne udtrykker, at dette kunne være vejen frem, men at det kræver, at der opstilles måltal for antal tværfaglige forløb og arrangementer fra projektstart for at det kan blive prioriteret.

Bilag A Sådan scorer vi

OVERORDNET

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i et 'spiderweb' i rapportens afsnit 4.1. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

1. Implementering (afsnit 4)

Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre		Samlet implementeringsscore	
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejsevaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 6)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.